

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MDP CSONGRADMEGYEI BIZOTTSAGANAK LAPJA

XI. évfolyam, 283. szám

Ára: 50 fillér

Péntek, 1955. december 2.

MAI SZÁMUNKBÓL:

AZ ENSZ KÜLÖNLEGES POLITIKAI BIZOTTSÁGA MEGKEZDTE AZ ÚJ TAGOK FELVÉTELENEK VITÁJÁT (2. oldal)

ESTE A SZEGEDI MUNKÁS SZÍNJÁTSZÓ STUDIÓBAN (3. oldal)

A TESTVÉRPÁRTOK TAPASZTALATAIBÓL (2. oldal)

Az íróasztal illúziója és a politechnikai képzés

(N. F.) Mikor az elmúlt években a gimnáziumokból egyre több végzett hallgatót irányítottak az iparba, sok szülő és diák csalódottan érezte magát. Miben csalódtak ezek az emberek s mi volt tévhitük oka? Amiben csalódtak, azt röviden két szóban lehet megfogalmazni: az íróasztal illúziója. A csalódás okát pedig ott kell keresnünk, ahonnan ez az illúzió eredt: a Magyarországon közel tizenegy éve összeomlott társadalmi rendben, a kapitalizmusban.

A gimnáziumoknak a Ferenc Józsefi és a Horthy idők Magyarországon szűk kasztjellege volt. A kasztjelleg nemcsak abban nyilvánult meg, hogy az uralkodó osztályok és az őket szolgáló hivatalnok-reteg gyermekeit képezte túlnyomórészt az iskolatípus, hanem abban is, hogy az uralkodó rétegek szolgálataira, hivatalnokoskodásra nevelt. Az érettségi az íróasztal jogát jelentette, bár e jog érvényesítéséhez a gyakorlatban nélkülözhetetlen volt a protekció is. S hogy ez a jog olyan varázserőre tegyen szert, amely által sok ember előtt még ma is az egyedül üdvözítő életformának tűnhet fel, ahhoz egy olyan kor szellemének segített, mely végtelenül lebecsülte a fizikai, a technikai s általában a társadalom fenntartásához szükséges munkát. Elő bizonyosággal arra, hogy az emberek gondolkodásmódja sok esetben mennyire utána kullog életfeltételeiknek, az a tény, hogy még ma is találkoznunk olyan szülőkkel és diákokkal, akik a gimnáziumi érettségit kizárólag a hivatali íróasztalhoz való belépőjegynek tekintik, holott ma már az íróasztal cseppet sem rangosabb az esztergapadnál.

A gimnázium — az az iskolatípus, amely legnagyobb súlyt helyez az általános műveltség kialakítására — nem speciális életpályára nevel. Olyan embereket feladatokra nevelni, akik az élet bármely területén megállják helyüket, mert általános ismereteik és általánosan kifejlesztett gyakorlati képességeik folytán könnyen bekapcsolódhatnak egy-egy munkaterület sajátos feladatainak megoldásába, éppen arra a munkaterületre, ahol szükséglet mutatkozik. A gimnáziumi oktatás e feladatai előtérbe állítják a politechnikai képzést, amely a fizikai-technikai munkák képességeinek kifejlesztését célozza. Korántsem szakmunkás-képzést jelent, de nem merülhet ki a szakkörök barkácsoló munkájában sem, bár a szakkörök is elősegíthetik e képességek fejlesztését. A nevelés és oktatás valamennyi területe elősegítheti a politechnikai képzést, amely a kommunista nevelés egyik nélkülözhetetlen részével: a munkára való neveléssel szoros kapcsolatban áll. A régi kasztjellegű gimnáziummal szemben a mai gimnázium kialakuló arculatát éppen a munkához való viszonyoknak kell legfőbb mértékben megkülönböztetnie. Míg a régi iskola a fizikai munka lebecsülésére, kiváltság-tudatra nevelt, ma a fizikai-technikai munka becslését kell mindenekelőtt a tanulóknak kifejlesztetni. Ez a tevékenység az általános iskolától az egyetemig az oktatás és a nevelés valamennyi területére kiterjed, mégis legkonkrétabb formája a politechnikai oktatás, a képességek kialakítása, és a gyakorlat.

Hogy állnak e téren a gimnáziumok, miután miniszteri rendelet irányította e fontos területre pedagógusaink figyelmét? Első lépésként — nagyon helyesen — maguk a tanárok kapcsolódtak be a politechnikai ismeretek megszerzésébe. Hiszen tanítani csak tapasztalat alapján lehet. Ugyanakkor szakkörök munkáját is a gyakorlathoz közelítették. Röviden ezek az eddigi eredmények. A tervek pedig arra irányulnak, hogy a tanárok vezetésével a diákok is résztvevessenek a műhelyismeretek megszerzésében. Erre egyelőre kevés gyakorlati lehetőség mutatkozik. A technikumok műhelyeinek talán elég helyük sincs a gimnáziumok tanulói számára. Emellett nem valószínű, hogy az üzemi költségekre elegendő fedezet tudnának biztosítani az oktatási szervek. A politechnikai oktatás erősítését célzó miniszteri rendelet a társadalmi segítségére is hivatkozik.

Következő öt éves tervünk nagy súlyt helyez az ipar, s az iparban a technika fejlesztésére. Ez azt jelenti, hogy sok új munkaerő kell majd az iparba, és pedig jólképzett, fejlett képzettségű, művelt munkaerők. Hiszen a fokozott gépesítés, az automatizálás, a technikai-tudományos fejlődés egyre műveltebb munkaerőket igényel. Ezért az üzemeknek közvetlen érdeke a politechnikai oktatás támogatása, hiszen ezáltal képezhetnek a növekvő igényeknek megfelelő munkaerőket. Az üzemek vezetői helyesen tennék, ha megvizsgálnák, milyen módon segíthetik elő a politechnikai képzést, akár egy-egy kiseljeztett géppel, valamilyen munkába való bevonással, vagy más lehetséges módon. Az üzemek segítségével nélkülözhetetlen a politechnikai oktatás fejlesztésében, a technika megismertetésében, a fizikai munkát értékelni képes, megbecsülő tanulók nevelésében.

A politechnikai képzés nagy feladatokat ró pedagógusokra, szülőkre, diákokra, az üzemek vezetőire és dolgozóira, egész társadalmunkra. Ma már világosan látható, hogy az íróasztal joga egy létűnt társadalmi rend tarthatatlan illúziója. Rá kell ébreszteni minden tanulót és szülőt az íróasztal és az esztergapad egyenjogúságának érzetére. A szellemi munka iránti képességek mellett, az életünk alapját jelentő fizikai munka iránt is ki kell fejleszteni a képességeket, hogy minden érettségiző szilárd lábakon állhasson meg az életben, ahol szükség lesz rá.

Készülnek a kerületek községpolitikai tervei

Az 1955. évi községpolitikai tervek — az elmúlt esztendő végén a tanácsok újjáválasztása, a kerületi tanácsok megalakulása miatt — csak áprilisban nyertek végleges formát. Ez a késői tervek készítése is egyik oka annak, hogy az évi községpolitikai tervfeladatok eddig csak a kerületekben 75—80 százalékosan valósultak meg.

Egy esztendőrel szóló tervet csak a megelőző évben lehet gondosan, előrelátóan elkészíteni. Eppen ezért a kerületi és a városi tanácsok — a városi tanács végrehajtó bizottságának határozata értelmében — december 5-ig készítsék el az 1956. évi községpolitikai tervjavaslatot.

Négy új tantermet kap a Petőfi-telepi II. iskola

A II. kerületi tanácsnál még kezdeti stádiumban van a jövő évi községpolitikai terv készítése, de ha a sok-sok javaslatba, — amelyet a lakosság bejelentései alapján gyűjtöttek össze — beletekintünk, akkor kicsillan az a törekvés, hogy valóban a legfontosabb feladatok megvalósítását vették számításba. Sok mindent kap Petőfi telep, Szegednek egykor elhanyagolt városrésze: rendbehozzák a VIII. utcában a körzeti orvosi rendelőt, az Uj-Petőfi telepi rendelő mellé 30 ezer forintos előiránnyal fogászati rendelő is létesül. Egyik legjelentősebb javaslat a Petőfi telepi II. iskolának bővítése négy tanteremmel.

Szinte minden óvoda, iskola »kap valamit« — ahogy mondják a kerületi tanácsnál szeretettel, hisz arra törekednek, hogy valóban a kerületi tanács keze mindenütt látszék a városrészen. Úgy tervezik: 400 ezer forintot fordítanak a tégla gyalogjárdaakra a kerületben — főleg a Béke telepen és a Petőfi telepen van a járdák kijavítására nagy szükség. Legalább 25 új közvilágítási lámpát akarnak felszerelni jövőre. A lakosság kérése nyomán tervbevétek a Retek és a Kereszt utca nyílt árkaiknak megszüntetését és helyettük zárt csatornát építenek. E tervjavaslat megvalósítására már a lakosság felajánlotta társadalmi munkáját. Több kút kifolyót akarnak

Uj körzeti orvosi rendelő épül Ujszegeden

Amint már a Délmagyarország hírül adta, az I. kerületi tanácsnál igen előrelátóan foglalkoztak a jövő évi községpolitikai terv előkészítésével: a végrehajtó bizottság az állandó bizottságok elnökeinek bevonásával már meg is tárgyalta a vkg. csoport tervjavaslatát és módosításokkal azt elfogadta. Az előzetes tervszámokat megkapták a tanácsok, s az esztendői községpolitikai terv ötszázénekes és a lakosság javaslatainak figyelembevételével valóban ki lehet dolgozni az 1956. évi községpolitikai tervet.

Igen jelentős az I. kerületi tanácsnak az az elhatározása, hogy a város lakosságának régi kívánságát teljesíti: felújítja a felsőtiszparti kocsitűt. Erre közel félmillió forintot akarnak fordítani. Főleg Ujszegeden, mintegy tíz utcában, salakgyalogjárdát akarnak építeni. 250 ezer forintot irányoztak elő az újszegedi liget közép-

részen lévő betonjárdák befejezésére s külön ötvenezer forintot a liget karbantartására.

A Béke utcában, a Tolbuchin sugárúton, a Kölcsey utcában több idómarta, rossz állapotban lévő lakóházat több mint 1 millió forintos költséggel akarják tartaroztatni. Az újszegedi utcákban tovább bővítik a közvilágítási hálózatot, a Bérkert utcában az autóbusszjárat biztosítása érdekében több száz ezer forintot fordítanak a kövesút kiszélesítésére. Tizenkét közvilágítási lámpát kívánunk felszerelni Ujszegeden főleg az Asztalos utcában és Ujszeged déli részében. A Valéria tér parkosítására — amely ugyancsak nagyon időszerű! — 100 ezer forintot irányoztak elő és külön 50 ezer forintot a tér berendezésére. Négy kút kifolyó építését is számbavették, természetesen több helyen számitanak a lakosság társadalmi munkájára.

Megépítik a bodoni lejárót

Az autóbussz számára, amely majd Gyálára is kijár. Ugyanitt gyalogjárda is létesül egész a Vadkerti térig. Ötven új közvilágítási lámpát akarnak felszerelni a kerületben: elhelyezésüknél elsősorban figyelembe veszik azt, hogy melyik utcákból járnak zömben a dolgozók hajnalban vagy esetleg késő este a gyárakba. Öt kút kifolyó létesítését vették számba. A Sárga-bányai utat meg akarják szüntetni és a töltésen jó talajutat akarnak létesíteni. Mihályteleken több szakutcat megszüntetnek, s átalakítják nyílt utcákká. Tovább folytatják a talajkutat létesítését és teljesíteni kívánják a lakosság régi kérését: megépítik a Bodoni lejárót.

Hogyan készülünk a második öt éves terv megkezdésére?

A Szegedi Szőrme- és Bőrruhakészítő életében nagyfontosságú az az építkezés, amelyet már régebben megkezdtek. Lassan majd a falak is megasodnak. Az üzem teljesen új épületbe költözik, a meglévő pedig — amelyben most a termelés folyik — zömben tartáznak használják majd. Az új épületben — amely mintegy

kétfélmillió forintos költséggel

létesül — a réginit sokkal kényelmesebb, jobb körülmények között folytathatja a munka. A tervek szerint a következő év június 30-ig már az új épület falai között termelnek. Az új épületben a gyártás egyes folyamata összefüggő lesz és szorosan egymáshoz kapcsolódik. Ez a tény is alapot ad ahhoz, hogy öt éves tervünk első esztendőjében eddig soha nem tapasztalt sikerek szülessenek a Szőrme- és Bőrruhakészítőben.

S nemcsak arról váltanak okos szavakat, nemcsak azt tervezgetik, miképpen rendezzék el a gyártást az új épületben, hanem elsők között azt, milyen felkészültséggel lássanak hozzá az 1956-os év első hónapja, első negyedéves tennivalóhoz. Ezt elérni csak úgy tudják itt és minden más üzemben, ha az évi terv minden mutatójának eleget tesznek. Nézzük, hogyan áll ez?

Export kötelezettségüket

több nappal a határidő előtt akarják teljesíteni. Tervük többi részének is maradéktalanul eleget kívánunk tenni. A belföldi szükségletek, igények kielégítésének segítése mellett az export

A Szőrme- és Bőrruhakészítőben

lehetőségek jobb kihasználására is gondolnak. Ez is nagyon fontos. Különböző kabátokat készítenek, amelyet majd hazánk külkereskedelmi szerve Nyugat-Németországban is bemutat. Belföldi használatra tervezik műbőr-kabátok, különleges gyermek tiri nadrágok készítését is.

Az üzem termelékenységeben, énköltségeiben bizonyos egyenlenségek, időközi visszaesések jelentkeznek. A harmadik negyedévesben a termelékenységi mutató nem érték el. Az önköltségben — amely legutóbbban az anyagtakarékosságból adódik — a harmadik negyedévesben igen jó az eredmény. A tervezett 4,6 százalékos helyett 6,6 százalékkal csökkentették az önköltséget. Az első fél évben azonban a tervezettnél felül, magasabb önköltséggel dolgoztak. Ez arra vall, hogy a termelés egyenletessége, ütemessége, műszaki megalapozottsága nem mindig volt megfelelő. Ezen javítani kell és akarnak is javítani. Összintén meg kell mondani, hogy a gazdaságos termelésért elengedhetlen lenne az, hogy az üzemben legalább egy hónapra előre tudják, milyen anyagból kell dolgozniuk. Így sokkal gazdaságosabban tudnának termelni, s nem kellene olyan bőrköböl gyerek-kabátot szabni, amelyekből férfi-kabátot tudnának. Így nyilvánvaló, kevesebb lenne a hulladék, több a felhasznált anyag. Ezért elsősorban a Könnyűipari Minisztérium Bőr- és Cipőipari Igazgatóságának kell intézkedni, késedelem nélkül.

A Szőrme- és Bőrruha dolgozói né-

hány hónap alatt közel száz javaslatot tettek a termelés megjavítására. Ezeknek zömbét hasznosították. Az üzem vezetőinek továbbra is feladatuk, hogy nagy gonddal és szeretettel segítsék a dolgozók javaslatainak még szélesebb kibontakoztatását. Helyesen, a dolgozók javaslatainak segítségével elkészült a következő év első negyedére

a műszaki intézkedési terv.

Sok hasznos gyakorlati intézkedés járul majd hozzá a termelés előrehaladásához. Például Rimár Gábor, a minta-műhely vezetője — aki nem is olyan régen munkásként dolgozott az üzemben —, a bárányi- és juhbőrök rámozásánál, illetve nyújtásánál a réginit jobb technológiát dolgozott ki. Eljárásával az üzem egy év alatt 500 ezer forintot takaríthat meg.

A Szegedi Ruhagyárban hatalmas eredménnyel alkalmazzák a szinkronszalagokat. Lényegük a többi között, hogy gyorsan »át tudnak állni«, egy-egy új cikk gyártásakor. A szinkronszalag szervezését a Szőrme- és Bőrruhakészítőben is alkalmazni akarják. Galotti elvtárs, a Szőrme- és Bőrruhakészítő igazgatója, aztán az üzem műszaki vezetője, Véber elvtárs már járt is a Ruhagyárban, s a helyszínen szereztek tapasztalatokat.

Csütörtökön délután az üzemben műszaki tanácskozás volt. Ez is azt célozta, hogy az idej feladatokat jól elvégezzék, jól felkészüljenek a második öt éves terv megkezdésére. Nem kétséges, hogy a helyesebb, jobb eljárások alkalmazása, a gondos műszaki előkészítés a Szőrme- és Bőrruhakészítőben is meghozza a várt eredményt.